

bij de Kadernota 2024

In dit document vindt u de gebundelde bijdragen van de raadsfracties voor de algemene beschouwingen bij de Kadernota 2024, in 1^e termijn van de raad. De behandeling hiervan vond plaats op donderdag 6 juli 2023 vanaf 16.00 uur in de raadzaal van de gemeente Buren.

NB: Gesproken woord telt!

U vindt hieronder de bijdragen van de partijen (op sprekersvolgorde):

Bijdrage van de fractie Gemeentebelangen – blz. 2

Bijdrage van de fractie PCG – blz. 5

Bijdrage van de fractie VVD – blz. 8

Bijdrage van de fractie PvdA-GroenLinks – blz. 10

Bijdrage van de fractie CDA – blz. 12

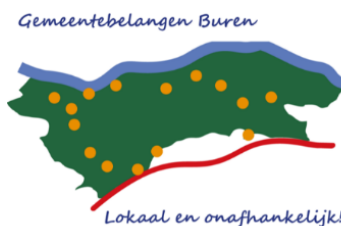
Bijdrage van de fractie D66 – blz. 15

Bijdrage van de fractie Partij voor de Dieren – blz. 18

Bijdrage van de fractie van Gemeentebelangen

Algemene Beschouwing, Kadernota 2024, 1^e termijn

Spreeker: dhr. Sander van Alfen, fractievoorzitter



Voorzitter dank u wel,

U bent van onze fractie gewend dat we bij de behandeling van de kadernota onze algemene beschouwingen houden. Natuurlijk zullen we vanmiddag ook wat beschouwingen met u delen. Maar onze insteek zal dit jaar anders zijn dan andere jaren. Deel twee van de beschouwingen zullen we in het najaar houden bij de begrotingsbehandeling. En ik zal u zo meteen uitleggen waarom.

Toen ik op de middelbare school zat speelde ik in een bandje. Ik speel keyboards. Al vanaf jongs af aan. Ben ik goed? Nee, absoluut niet. Maar het is ontspannend en ik vind het leuk. Ook ons bandje was geen groot succes. Of misschien ook wel, we hadden grote pret met het spelen en jammen. Maar goed, dat was het niet. Het is ook lastig om samen met anderen te spelen. De ene speelt te hard, de ander te zacht, de een te snel en een ander weer te langzaam. En dan moet je het eerst nog eens worden over welke liedjes je wil spelen.

Het maken van muziek doet op veel manieren denken aan gemeentepolitiek. Onze fractie wil graag een bepaald nummer spelen, andere fracties misschien weer andere liedjes. Soms speelt het college te snel, of juist te langzaam. Het ambtelijk apparaat speelt soms te zacht of juist te hard. Soms kun je dat met een versterker aanpassen maar dat lukt ook niet bij ieder instrument. Voorzitter, in deze metafoor zien wij de gemeenteraad echter als de drumsectie en is de gemeenteraad degene die uiteindelijk het tempo bepaalt. Rekening houdend met de andere muzikanten.

Voor ons ligt een beleidsarme kadernota. Een kadernota waarin de uitdagingen waar we als gemeente voor staan zijn opgeschreven. Stilstand om vooruit te komen wordt er gesteld. Voor de fractie Gemeentebelangen Buren is stilstand geen optie. We willen vooruit, de doelstellingen halen die we eerder in het coalitieakkoord hebben afgesproken. We willen als fractie nog veel meer. Kansen herkennen en benutten als ze zich voordoen.

Vorige week hebben wij van het college begrepen dat er in het najaar een concept-meerjarenbegroting komt waarin alle afspraken die in het coalitieakkoord staan. Met daarbij een indicatie van benodigde middelen, personele capaciteit en een tijdspad. Dat stelt ons wel wat gerust. Het coalitieakkoord is voor onze fractie leidend. We willen een begroting waarin ambitie staat. Waarvan de toon vooruitgang is. Stilstand is achteruit hobbelen. Wellicht moeten op basis van de concept-begroting nog lastige keuzes gemaakt worden, maar dat zullen we dan ook doen in het najaar. Uiteindelijk moet er een begroting komen te liggen waarin de ambitie van de raad duidelijk wordt, die werkbaar is voor organisatie, college en raad. Een begroting waarin de keuze voor de liedjes die we gaan spelen wordt bepaald, met daarin goede instrumenten voor alle muzikanten. Een begroting waarmee we verder kunnen. Een begroting waarover we in het najaar verdere algemene beschouwingen kunnen houden.

Voorzitter,

Gemeentebelangen Buren is niet blij met de stilstand die wordt genoemd in deze kadernota. Daar gaat wat ons betreft niet het juiste signaal van uit. We respecteren het wel. Soms moet er een korte pas op de plaats gemaakt worden om vooruit te komen. Vorige week heeft u ons ook aangegeven de komende maanden flink aan de slag te gaan om tot die mooie, sluitende meerjarenbegroting te komen. Dat u aan de slag gaat met wat het college in de kadernota als grootste uitdaging noemt, de ambtelijke organisatie. Ambtelijke capaciteit is immers een uitdaging. Niet in alleen in de gemeente Buren maar in vrijwel elke gemeente. Wij vinden dat we als gemeenteraad hierbij betrokken moeten worden.

Ik begrijp ook wel dat die pas op de plaats voor sommige fracties de aanleiding zullen zijn om hele negatieve beschouwingen te houden. Ik hoop dat ik het verkeerd heb ingeschat. Wij gaan dat in ieder

geval niet doen. De belofte dat er straks een heldere meerjarenbegroting ligt is voor ons voldoende. Onze gemeente en onze inwoners verdienen positiviteit. De houding van de gemeenteraad dat we vooruit willen. En gelukkig hebben we als gemeenteraad ook de bevoegdheid om zelf de kaders te stellen.

U heeft ons aangegeven dat er binnenkort een avond over strategisch personeelsbeleid wordt georganiseerd voor de gemeenteraad. Dat is belangrijk. Deze avonden hebben we de afgelopen tijd gemist. Wij verzoeken u ook ons verder mee te nemen in de stappen die het college en de organisatie zet om tot die concept-meerjarenbegroting te komen. Laten we samen muziek maken. Met elkaar. Ieder op zijn eigen instrument. Maar in ieder geval zien te voorkomen dat we in het najaar, bij de begrotingsbehandeling, afgaan. Dat de een smartlap inzet terwijl de ander hardrock speelt.

De afgelopen jaren zijn er veel taken door het rijk bij de gemeentes over de schutting gegooid. Taken die we misschien als gemeentes beter kunnen uitvoeren dan de rijksoverheid. Daar is Gemeentebelangen Buren van overtuigd. Maar dan moeten we daar wel voldoende middelen bij krijgen en moet er voldoende menskracht beschikbaar zijn om die taken uit te voeren. Daarnaast moet de landelijke politiek, als ze taken niet meer zelf willen uitvoeren, misschien wel kaders meegeven maar zich niet op een detailniveau met de uitvoering bezighouden. Steeds meer zien we dat al deze taken, zonder geld daarbij, voor gemeentes lastig worden om nog uit te kunnen voeren. Dat de rijksoverheid daarnaast steeds meer gaat korten op de uitkering uit het gemeentefonds. Meer taken voor ons dus, met minder geld. Waardoor het steeds moeilijker wordt een sluitende begroting aan te bieden en taken goed uit te kunnen voeren. De maat is wat dat betreft voor ons vol. Gelukkig staan we hierin niet alleen en delen heel veel gemeentes en provincies onze zorg. We zullen de septembercirculaire afwachten en ons beraden op een duidelijk signaal bij de begrotingsbehandeling.

Want voorzitter, wij willen vooruit. Gemeentebelangen wil die gemeente zijn waar we kansen kunnen benutten. Waar we kunnen doen wat voor onze inwoners zo belangrijk is. Waar we als gemeenteraad kunnen schakelen. Waar we uitdagingen recht toepassen. Waar we vooruitstrevend zijn, denk bijvoorbeeld maar eens aan onze besluiten afgelopen dinsdag over gezondheid en sport en de speeltuinen. Wij roepen het college op om goed te kijken naar taken die uitbesteed kunnen worden. Die we niet meer zelf hoeven uit te voeren maar waarbij we inwoners in hun kracht kunnen zetten. Maar wij willen ook een gemeente zijn waar we als gemeenteraad baas in eigen huis blijven. Waar we zelf beslissen wat we wel en niet toestaan en de oren laten hangen naar de provincie.

Voorzitter,

zoals gezegd, wat Gemeentebelangen Buren betreft blijven de doelstellingen die we in het coalitieakkoord hebben geschreven keihard overeind staan. We willen een zelfstandige gemeente blijven. We willen woningen bouwen voor onze inwoners. Maar dan moeten inwoners hier ook willen blijven wonen en daar hebben wij een rol. We willen dat het prettig wonen, werken en leven blijft in de gemeente Buren. We willen de ombuigingen vanuit het ZBB traject halen. We willen de gemeente zijn waar inwoners gehoord, gezien en erkend worden. Waar we geen stilstand accepteren. Waar we kansen herkennen en benutten. Waar we creatief met uitdagingen omgaan. Waar we geen megalomane windmolens toestaan. Waar we biodiversiteit koesteren. Waar we vrijwilligers en verenigingen in hun kracht zetten.

Ik wil graag nog 2 uitdagingen voor de komende tijd aanstippen. De eerste is wat ons betreft de druk op de bestuurlijke planning. We slagen er in onze ogen nog niet voldoende in hier voldoende ruimte in te creëren voor de punten die we echt belangrijk vinden en blijven tot nu toe toch nog heel veel agenda gedreven handelen. We hebben afspraken gemaakt om in het najaar een slag hierin te maken en we kijken hiernaar uit. Misschien gaat dat meer tijd van ons als raad vragen, misschien beter prioriteren. Maar wij zijn hiertoe graag bereid.

Een tweede punt is regionale samenwerking. Gemeentebelangen Buren is van mening dat regionale samenwerking belangrijk is. Dat we met de gemeenten om ons heen belangrijke uitdagingen het hoofd kunnen bieden. Toch voelen we ons als gemeenteraad nog niet altijd voldoende gehoord. We zullen hier bovenop blijven zitten, constructief meedenken en de gesprekken met andere gemeentes voeren. Ik heb eerder in de raad hele discussies over het huis van Thorbecke gehoord. Daar blijf ik

graag van weg. Uiteindelijk gaan wij daar toch niet over. Maar laten we de bestaande structuren verder blijven verbeteren en onze rol als gemeenteraad voldoende blijven pakken. We zijn op de goede weg.

Dat er nog vele uitdagingen op ons pad zullen komen, dat begrijpen we terdege. Maar we gaan die toekomst positief tegemoet. We begrijpen heel goed dat de ruimte in onze exploitatie beperkt is. Aan de andere kant daar lijden vrijwel alle gemeentes in Nederland, en de meesten nog wel in ernstigere mate, onder. En we hebben het geluk dat er wel incidenteel geld beschikbaar hebben wat we gedeeltelijk in kunnen zetten bijvoorbeeld in de vorm van investeringsfondsen.

Voorzitter,

ook als fractie zullen wij de komende zomermaanden de handschoen oppakken. We blijven in gesprek gaan met onze inwoners. We gaan een nieuwe ronde kernbezoeken organiseren. We zijn druk bezig met het schrijven van een initiatiefvoorstel over wegen, zoals eerder aangekondigd.

Daarnaast zullen we de komende maanden elke fractie uitnodigen voor een gesprek. Met de benen op tafel. Om te zien waar we elkaar kunnen vinden. Om te kijken welke overeenkomsten we hebben. Om te zien of we dezelfde muziek willen spelen. Samen bereiken we meer dan alleen. En met respect voor elkaars politieke uitgangspunten en verschillen. Want uiteindelijk is er genoeg dat ons bindt. De afgelopen vergadering hebben we dat al gezien met samenwerkingen buiten de lijnen coalitie-oppositie. Ik hoop dat de overige fracties in de raad de handschoen oppakken en dit gesprek met ons willen aangaan. Om daarna in het najaar te praten over een begroting waar wij allemaal mee uit de voeten kunnen.

Voorzitter,

ik ga afsluiten. De kadernota heeft dit jaar weinig inhoud. Stilstand om vooruit te komen. Dat vinden we jammer. We hopen dat als er in de toekomst opnieuw zo'n situatie zich mocht voordoen dat we hierin eerder meegenomen worden. Dat we niet verrast worden. Het verleden kunnen we echter niet veranderen, de toekomst wel. We zullen deze kadernota vaststellen en gaan er van uit dat er straks een klinkende concept-meerjarenbegroting ligt. Dat is de verantwoordelijkheid van het college, maar zoals gezegd, laten we samen muziek maken. Neem ons mee in de stappen die gezet moeten worden. Wij helpen u graag.

Dan als allerlaatste een motie die ik namens alle partijen mag indienen over de kinderburgemeester. Een idee waar we maanden geleden eens over gesproken hebben en dat we graag willen effectueren door middel van deze motie. De motie is kort en ik lees hem even in volledigheid voor omdat ik verder geen toelichting op de motie geef. De inhoud spreekt voor zich.

Bijdrage van de fractie van Gemeentebelangen

Algemene Beschouwing, Kadernota 2024, 1^e termijn

Spreeker: dhr. Christiaan de Lange, raadslid



Mijnheer de voorzitter,

De PCG vindt de gemeente Buren een dynamische plattelandsgemeente met veel mogelijkheden en uitdagingen. U kent de PCG als fervent voorvechter van alle componenten die onze gemeente tot deze prachtige plattelandsgemeente maken. Een gemeente waar het, naast goed wonen en vertoeven, goed werken is. Hier zijn we trots op.

En ja, dit geldt ook als werknemer bij de gemeente zelf. Onze organisatie is compact, wat betekent dat je als medewerker de kans krijgt om zowel brede als diepgaande kennis op te doen binnen de ambtelijke organisatie, wat in de toekomst van grote waarde kan zijn. Zowel binnen als buiten onze gemeente. Er zijn, ondanks een fors verloop van medewerkers, niet voor niets verschillende medewerkers die op 1 januari 2024 hier al 25 jaar werkzaam zijn.

Zoals het college ongetwijfeld weet bestaat de gemeente Buren, in de huidige vorm, op 1 januari 2024, 25 jaar. Wij als PCG vinden dit een mooi moment om onze inwoners mee te nemen in dit zilveren jubileum en willen dit niet onopgemerkt voorbij laten gaan. Wij zien ideeën in deze van college met belangstelling tegemoet.

STILSTAAN OM VOORUIT TE GAAN is de samenvatting van de kadernota. Nu bekruipt de PCG het gevoel dat van dit stilstaan in 2024 niet veel terecht zal komen. Er staan ons de nodige zaken te wachten die stilstand zeker zullen voorkomen.

- Wat te denken van het werven van personeel? Hiervoor moeten in 2024 grote stappen gezet worden om het personeelsbestand op het gewenste niveau te krijgen. Maar met 2 ton van het budget “binden en boeien” plus het budget van 2% “loonsom voor studiekostenvergoeding” zien wij voldoende mogelijkheden om de nodige stappen te zetten.
- Wat te denken van het verder uitvoeren van het ZBB-bezuinigingstraject? Hier zullen grote stappen gezet moeten worden om niet verder achterop te raken met het verder invullen van de bezuinigingen.
- Wat te denken van de opmerking van de minister De Jonge van Volkshuisvesting, dat er voor jaar 2030 maar liefst 1 miljoen nieuwe woningen gerealiseerd moet zijn? In het huidige tempo gaat dat zeker niet lukken. Om woningen te bouwen wordt er van alle gemeenten in Nederland veel verwacht, dus ook van onze gemeente. Wij zijn net zo nieuwsgierig als u hoe dit verder gaat ontwikkelen. Maar met stilstaan gaat dit zeker niet lukken.
- Wat te denken van het aanbod van woningbouwvereniging Thius en bouw-aannemer Van Kessel om taken (en dus werkzaamheden) van de gemeente over te nemen om daarmee de procesgang van vergunningverlening te versnellen? Als PCG vinden wij dit aanbod bijzonder interessant, omdat het de procedure versnelt en de gemeente minder uren nodig heeft om tot hetzelfde resultaat te komen. En met stilstaan komen we op dit gebied geen stap verder. Dus hier zal de gemeente actie moeten ondernemen om tot concrete afspraken te komen. Een panklaar plan wat binnen de kaders past, wie kan hierop tegen zijn?
- Wat te denken van de stikstof problematiek? Onze inwoners zijn niet geholpen met stilstaan. Laten we ook hier met initiatieven meedenken vanuit een positieve grondhouding, wat kan er wel?
- Wat te denken van het plaatsen van windmolens en het verder ontwikkelen van zonnevelden? Op dit terrein kunnen wij ons niets voorstellen: met stilstaan. Wel willen we meegeven, u heeft dat deze week al kunnen horen, dat we grote moeite hebben met zonnepanelen op landbouwgrond. Daarom willen we voorzichtig constructief kijken naar windmolens, als dit er tenminste voor zorgt dat hierdoor landbouwgrond voor de landbouw beschikbaar blijft. Niet omdat we blij zijn met windmolens, maar omdat we keuzes moeten maken, hoe lastig dat ook soms is. Maar laten we die keuzes vooral blijven uitleggen aan elkaar en al helemaal aan de inwoners.

- Wat te denken van het uitvoeren van het coalitieakkoord? Dat dit uitgespreid gaat worden over de komende jaren, is voor ons te accepteren. Maar het coalitieakkoord zal conform het raadsbesluit hierover toch aan het eind van deze periode in het geheel moeten zijn uitgevoerd. En met stilstand u raadt het al.

Wij hebben zomaar een aantal zaken, die zeker in 2024 op ons af gaan komen, opgesomd. Zonder maar enigszins het idee te hebben volledig te zijn. De samenleving verandert continue en zal steeds sneller veranderen en daar past stilstand (al is het maar voor een jaar) niet bij.

Er is door Jacqueline van der Waals een prachtig lied geschreven, wat we graag onder de aandacht willen brengen in deze context. Het heet: "wat de toekomst brengen moge". Zoekt u het vooral eens op. Het geeft exact aan hoe de PCG over onze persoonlijke toekomst, maar ook over de toekomst van ons als samenleving denkt.

Terug naar de opsomming die ik zojuist gemaakt heb.

Wij willen aangeven dat 2024 vermoedelijk opnieuw dynamisch zal worden en veel zal vragen van de gemeente. Echter gezien de geschetste situatie, verwachten we niet dat alle nieuwe ideeën in 2024 zomaar opgepakt kunnen worden. En zoals we zo net al aangaven, zien wij de onmogelijkheid het coalitieakkoord voor een groot gedeelte in 2024 uit te voeren. Daarom kunnen wij instemmen om de uitvoering over deze zittingstermijn uit te smeren, echter zonder een concessie aan de inhoud. Hiernaast proberen wij ons in 2024 terughoudend op te stellen met het stellen van tijdrovende vragen.

De PCG is blij met het besluit van de provincie, nu uiteindelijk, de brug over de Rijn bij Rhenen te verbreden. Omdat de ene kant van de brug in onze gemeente ligt zal de uitvoering van dit besluit het nodige werk voor onze gemeente meebrengen. Wij willen nu al aandacht vragen voor deze ontwikkeling, om te voorkomen dat er opnieuw vertraging op gaat treden met het realiseren van de verbreding van de brug.

Wij gaan ervan uit dat er iemand van de provincie mee luistert naar de behandeling van deze Kadernota, zoals gewoonlijk. Daarom willen wij van de gelegenheid gebruik maken het nieuwe College van Gedeputeerde Staten voor de komende 4 jaar wijsheid en Gods zegen toewensen. Wij hebben geconstateerd dat in het nieuwe akkoord van de provincie de molensubsidie instant gehouden wordt. Dit geeft voor de molen in Zoelen alle ruimte om op de ingeslagen weg door te gaan en de restauratie verder op te zetten. U kent de voorliefde van de PCG als het gaat om de historische molens in onze gemeente. De materiele cultuurdragers van onze plattelandsgemeente. Laten we dit blijven koesteren.

De omgevingswet:

Omgevingswet gaat in op 1 januari 2024. Na 5 keer uitstellen, gaat het er nu echt van komen. Dat betekent het nodige voor de ambtelijke organisatie en ons als gemeente. Denk bijvoorbeeld maar aan digitale systemen die processen moeten gaan ondersteunen (zoals track-and-trace van aanvragen).

En natuurlijk zou het allemaal straks makkelijker en sneller moeten gaan voor onze inwoners. Maar het feit dat dit nu ondertussen 5x is uitgesteld, dan vragen wij ons af of het voor de gemeenten wel echt eenvoudiger gaat worden. Wat betekent dit voor de ambtelijke organisatie? Laten we als politiek ervoor waken om daarna achterover te leunen, soms is een extra slot op de deur, een extra onderstreping van wat wij belangrijk vinden in het belang van onze inwoners en onze ondernemers nodig.

Jeugdhulp:

Een paar jaar geleden kwamen we als gemeente 100-duizenden euro's tekort bij de jeugdzorg. En niet alleen de gemeente Buren maar zo'n beetje alle gemeenten in Nederland. In de rekening van 2022 werden we toch min of meer overvallen met een overschot van het terrein van de Jeugdhulp. In dat licht willen wij duidelijk inzicht krijgen hoe het bedrag in de begroting 2024 voor Jeugdhulp tot stand komt.

Tot slot:

De enige zekerheid in dit leven is onzekerheid. In 2019 konden we bij het behandelen van de kadernota ons niet voorstellen wat het was om in een lockdown te leven. In 2020 werd dit werkelijkheid. In 2021 konden we bij het behandelen van de kadernota ons niet voorstellen dat er een oorlog op het Europese continent zou plaatsvinden. In 2022 werd dit werkelijkheid. Los van alle uitdagingen waar we mee te maken gaan krijgen, die we zojuist benoemd hebben, weten we niet wat het jaar 2024 ons zal gaan brengen. Want de mens wikt, maar God beschikt. Dat betekent niet dat we niets moeten doen en alleen maar hoeven af te wachten. Het belangrijkste om te weten is dat wat de toekomst ook brengt, God ons Zijn troostrijk Woord voorhoudt, namelijk:

Ik citeer Psalm 91 vers 15:

"Als hij (dat is degene die in nood is) Mij zal aanroepen, zo zal Ik hem verhoren; in de benauwdheid zal Ik bij hem zijn. Ik zal er hem uittrekken, en zal hem verheerlijken."

Einde citaat.

M.d.V.

Wij hebben in deze kadernota vooral aandachtspunten willen aangeven die gevolgen kunnen hebben voor de begroting 2024. Wij zullen met de begrotingsbehandeling met meer concrete punten komen. Wij wensen het college wijsheid toe bij het samenstellen van de begroting 2024.

Bijdrage van de fractie van de VVD

Algemene Beschouwing, Kadernota 2024, 1^e termijn
Spreeker: dhr. Julian van Blijderveen, raadslid



Voorzitter dank u wel,

Vandaag houden we met de behandeling van de kadernota de Algemene Beschouwingen van de gemeente Buren. De Algemene Beschouwingen staan bekend als het moment waar de gemeenteraad in discussie met elkaar en met het college van burgemeester en wethouders treedt over de plannen voor de komende periode die het college heeft gepresenteerd.

U voelt hem al aankomen. Daar ligt de pijn van de beschouwingen van vandaag en waarschijnlijk ook de pijn van de periode die zal volgen.

Voor ons ligt namelijk een beleidsarme kadernota met als motto: “Stilstaan om vooruit te komen.” Het college stelt voor de komende periode – wegens capaciteitsproblemen en een nadelig financieel perspectief richting 2027 – een pas op de plaats te maken. Kortweg, onze ambtelijke organisatie loopt vast in het vervullen van onze wensen en financieel gezien zijn we misschien wel op de goede weg, maar nog lang niet waar we willen zijn.

Voorzitter,

Met deze constatering wil ik graag met u terug in de tijd. Terug naar 26 oktober 2021, toen wij een besluit namen over het Zero Based Budgeting traject. Hoe je het namelijk went of keert, het toen genomen ZBB-besluit raakt zowel onze huidige financiële positie als het feit dat we nu kampen met problemen met betrekking tot onze ambtelijke organisatie.

Allereerst wil ik ingaan op onze formatieproblemen. Uit de kadernota blijkt dat het ZBB-traject een grote negatieve invloed heeft op onze personeelsbudgetten. Om met de woorden van het college te spreken: “ZBB heeft het vet van de botten gesneden.”. Het is een oordeel van het college waar de fractie van de VVD best wel van geschrokken is.

Had het college dit mogelijke negatieve gevolg niet ten tijde van het ZBB-besluit actiever met de gemeenteraad moeten delen? Zeker gezien het feit dat het MT in 2021 al bij het college op de deur klopte om te zeggen dat de voorgestelde bezuinigingsrichtingen negatieve gevolgen konden hebben voor de werkdruk, het werkplezier en de ambities van de gemeente, was dit zeer verstandig geweest.

Voorzitter,

Dan nu de andere reden dat we te maken hebben met een beleidsarme kadernota: het financieel perspectief richting 2027. Ook dit wordt natuurlijk zwaar beïnvloedt door het ZBB-besluit. Laat ik allereerst een compliment maken naar het college. Er is duidelijk te zien dat er stappen worden gezet in de uitvoering van de bezuinigingsmaatregelen. Zo is er op de meerjarenbegroting al structureel €879.000 bezuinigd. Desalniettemin, in de wetenschap dat onze totale meerjarige structurele bezuiniging – volgens het genomen ZBB-besluit – zal moeten oplopen tot ruim 3,3 miljoen euro, moet er nog veel werk worden verzet. Hierbij dient vooral specifieke aandacht te blijven voor het bezuinigen op de exploitatie- en onderhoudskosten van ons gemeentelijk vastgoed en de transformatie van het sociaal domein.

Als we kijken naar het financieel perspectief richting 2027 worden we ook flink met de neus op de feiten gedrukt. Ons meerjarenperspectief in de voorliggende kadernota is namelijk niet sluitend. En, laat nu een sluitende meerjarenbegroting één van de criteria zijn op basis waarvan de toezichthouder onze financiële positie beoordeelt.

De fractie van de VVD concludeert net als het college dat het financieel perspectief richting 2027 nog geen ruimte biedt voor structurele nieuwe lasten. We zijn van mening dat tot aan het moment dat onze

meerjarenbegroting sluitend is, de gemeente geen nieuwe structurele lasten kan dragen zonder structurele dekking.

De VVD vindt dan ook dat – gelet op het feit dat de raad beschikt over het budgetrecht – de raad ook een duidelijke uitspraak dient te doen over het aangaan van nieuwe structurele lasten. Wij dienen hiervoor een motie in. Het dictum van de motie luidt:

Daarom verzoekt de gemeenteraad het college om:

- *Tot het moment dat de gemeente Buren een sluitende meerjarenbegroting heeft, enkel budgetneutraal beleid ter vaststelling aan de gemeenteraad aan te bieden.*

Voorzitter,

Naast de financiële positie van onze gemeente heeft mijn fractie brede aandacht voor het oplossen van het woningtekort. Zo hebben wij in de afgelopen maanden een aantal moties ingediend om een versnelling in onze woningbouwopgave te weeg te brengen. Denk bijvoorbeeld aan de motie ten behoeve van het actieve grondbeleid en de onlangs aangenomen motie Spuitzones op het VNG-congres die tot stand kwam naar aanleiding van een motie vreemd van de VVD.

De komende periode zullen wij brede aandacht blijven geven aan onze woonopgave, omdat wij het essentieel vinden dat onze jonge inwoners in onze gemeente kunnen blijven wonen. Het is een basisvoorwaarde voor de leefbaarheid van onze gemeente. Laat daarbij ook gezegd zijn dat we de realisatie van woningen voor andere doelgroepen, zoals bijvoorbeeld ouderen en middeninkomens, zeker niet uit het oog mogen verliezen.

Er ligt voor ons als gemeente Buren nog een grote opdracht om het woningtekort aan te pakken en te voldoen aan de ambitie van het realiseren van 1400 woningen die we als raad uitspraken bij het vaststellen van het Woningprogramma 2020-2030. Deze grote opdracht vraagt om het nog meer benutten van kansen en het nemen van meer gemeentelijke regie in het woningbouwvraagstuk. Voor het nemen van deze regie is het essentieel dat we als gemeenteraad inzicht hebben in de stand van zaken met betrekking tot woningbouwprojecten. Onze fractie vraagt het college dan ook actief de raad op de hoogte te houden over de ontwikkelingen met betrekking tot nieuwe en lopende woningbouwprojecten.

Voor het nog meer benutten van kansen ziet de VVD mogelijkheden om oude schoolgebouwen, winkels en kantoorpanden – middels een versnelde vergunningsprocedure – om te bouwen tot woningen. Ook in de Nationale Bouw- en Woonagenda worden deze zogeheten transformatiewoningen omarmd. In de komende periode zullen wij met voorstellen komen om ook deze kans in Buren actiever te kunnen benutten.

Voorzitter,

Dit brengt mij bij het einde van de Algemene Beschouwingen van mijn fractie. Het mag duidelijk zijn dat er de komende jaren nog flinke uitdagingen voor de gemeente zijn. De problemen met betrekking tot onze ambtelijke formatie, onze blijvende moeilijke financiële positie en de aanpak van het woningtekort heb ik zojuist uitgelicht, maar natuurlijk zijn er nog meer uitdagingen op de verschillende beleidsterreinen.

De VVD gaat al deze uitdagingen de komende jaren graag aan!

Voor zover mijn bijdrage. Dank u wel.

Bijdrage van de fractie van PvdA-GroenLinks

Algemene Beschouwing, Kadernota 2024, 1^e termijn
Spreeker: dhr. Jur Marringa, fractievoorzitter



Voorzitter,

De financiële stukken waar we het vandaag over hebben geven een beeld waar wij staan als gemeente. Niet alleen financieel geeft het een beeld, maar ook wat betreft veer- en daadkracht van ons als politiek gestuurde organisatie.

De eerste 100 dagen brief van de burgemeester geeft een aantal scherpe observaties. De 100 dagen brief verdient aandacht van ons allen, en dan bedoel ik niet alleen in dit huis, maar tot ver buiten de muren van dit huis. Er staan observaties in die aandacht verdienen om het samenspel tussen raad, college en organisatie stevig te blijven verkennen, benoemen en waarderen om tot betere resultaten te komen in de transities. Het is de tijd om de organisatie te ontwikkelen tot een regieorganisatie en samen te werken met de krachten van de samenleving. Onze fractie stelt voor dit de komende tweeënehalf jaar ieder kwartaal met raad, college en organisatie te verkennen. Het moet echt anders.

Voor gemeenten wordt het steeds lastiger om wettelijk en lokaal beleid ook goed in uitvoering te krijgen. Wettelijke taken krijgen voorrang, waarbij de afgelopen twintig jaar steeds meer taken vanuit Den Haag naar de gemeenten is gekomen. En geen eenvoudige taken, het zijn complete transities. Wij zien dat hier in Buren de rek er wat dat betreft uit is. De belasting van niet alleen de gemeentelijke organisatie, maar ook van de samenleving, is stevig. Vraagstukken van wereldniveau liggen op tafel van de Burense samenleving. De ongekende klimaatcrisis en de dramatische vluchtelingenstroom eisen ook onze lokale aandacht op. Maar we zijn naar onze liberaal-conservatieve aard afwachting ten opzichte van de transities. Ondertussen ontstaat er door de groeiende armoede en de kansenongelijkheid in onze samenleving een grote kloof. We moeten aan de slag en met de inwoners en ondernemers ander gedrag vertonen. Dat gebeurt nu zeker nog niet, we houden het nog het liefst bij het veilige, maar doodlopende oude.

Voorzitter, wij willen deze kloof en gevolgen van de stapelende crises niet in onze dorpen en ons stadje..

Dinsdag bespraken we het al, we zullen dit minder vanuit de flanken, maar in het midden moeten bespreken. Daarin hebben wij als raad wat te doen.

Vorige week was ik op het Zomercongres van de organisatie waar ik werk. Een vluchteling uit Sierra Leone, hij is columnist van Trouw, sprak daar over Ubuntu. U zult er wel eens over gehoord hebben. Ubuntu leert over leven als 'wij', in tegenstelling tot onze doorgeslagen individualistische neoliberale wij-zij samenleving. Uitgangspunt van Ubuntu is de verbondenheid van mensen onderling. Iemand met Ubuntu staat open voor anderen en voelt zich niet bedreigd door het kunnen van anderen. Het belang van de groep gaat boven het belang van het individu. Daar zijn wij in onze verwende maatschappij echt aan toe. De kloof in ons land en soms ook hier in de raadszaal is soms zo voelbaar. Om een brug te leggen van het Afrikaanse Ubuntu naar onze samenleving kom ik uit bij de meente. De meente gaat uit van gemeenschapszin en wat ons bindt. Het zijn gedeelde bronnen bronnen waar iedereen gebruik van mag maken. Vroeger waren dat de bossen, de velden, maar ook kennis en cultuur. Bezit is gemeenschappelijk, zo waar een bijbels principe. Het tekent hoe ver wij weg gegaan zijn van de bedoeling van gemeenschap. Dinsdag zei ik het al: de gemeente is er voor de gemeenschap. Voor geïnteresseerden, in 2022 kwam dit boek uit Wat we gemeen hebben van filosoof Thijs Lijster. De moeite waard.

Kerngericht werken is de politiek-beleidsmatige oplossing die door de Burense politiek bedacht is om in zekere zin de meente weer in ere te herstellen...

Voorzitter,

we maken daar geen stappen in. We kunnen het blijkbaar nog niet met kennis, lef, uren en euro's die we tot onze beschikking hebben. Willen wij als gemeente de gemeenschap faciliteren om zelf aan de slag te gaan om weer meenten als speeltuinen, dorpshuizen, sportaccommodaties, energie coöperaties en cultuurhuizen (cultuur vergeten we maar al te vaak te noemen in onze raad) weer van inwoners te maken? We zijn ver weg geraakt van die overzichtelijke meente die meestal goed georganiseerd is. Afhankelijkheid van de gemeente levert meer ellende dan nut op.

Voorzitter. Nu even concreet. Wij willen van het college weten hoe we de veer- en daadkracht er weer in krijgen, liefst met een vleugje lef. Wij denken dat de organisatie hier een grote rol in kan spelen. Er liggen kansen voor medewerkers om met de inwoners aan de slag te gaan. Om kennis, lef, uren en euro's beter in te zetten. Durft u samen met raad en organisatie de stap te verkennen, te nemen om het helemaal anders te doen?

Ik vraag het ook aan de raadssleden: gaan wij dit regelmatig, ik noemde ieder kwartaal, op de agenda zetten?

Dank u wel voorzitter.

Bijdrage van de fractie van de CDA

Algemene Beschouwing, Kadernota 2024, 1^e termijn

Spreeker: dhr. Peter van Dijk, fractievoorzitter



Voorzitter,

Gemeente Buren zoekt Ambtenaar, ik zie de vacaturetekst al voor mij:

Gemeente Buren is, om een groei door te maken met een bescheiden bruis, op zoek naar jonge onervaren ambtenaren.

Ben jij een aanstormend talentvol ambtenaar solliciteer dan op een van de openstaande functies, het maakt niet uit welke. Wij hebben er genoeg!

Ben jij iemand die:

- Wil werken in een werkomgeving met weinig collectief geheugen: wij gooien je in het diepe en als je niet verdrinkt blijf je drijven of leer je zelf zwemmen.
- Ieder jaar weer veel nieuwe collega's wil krijgen door een groot verloop van personeel.
- Het fijn vindt om altijd onder een hoge druk, onder andere veroorzaakt door het uitvallen van collega's, te werken.
- Graag in een omgeving werkt vol met éénpitters die een sleutelpositie hebben.
- Graag met deze éénpitters via teams of een ander medium contact heeft door het "nieuwe" hybride werken.
- Solliciteer dan snel naar de functie van onervaren duizendpoot.

Wij, gemeente Buren, bieden onder andere het volgende: Een veilige werkomgeving!

Dit bereiken wij door:

- Het houden van een arbeidsomstandigheden-spreekuur
- Workshops over het omgaan met emoties en agressie
- Een protocol voor de Psychosociale arbeidsomstandigheden – dat gaat over grensoverschrijdend gedrag
- En daaraan gekoppeld zijn een aantal interne vertrouwenspersonen en je kunt ook nog gebruik maken van een extra (externe) vertrouwenspersoon.
- En wij beschikken over een team "collegiale opvang en nazorg"!

Ben je nog steeds geïnteresseerd en wil jij echt werken in een niet wendbare logge organisatie die in kwantitatieve en kwalitatieve zin kwetsbaar en moe is, bel of mail ons.

Dat je wordt aangenomen is een kans van 200%!

Voorzitter,

als wij op deze wijze de jaarrekening en de kadernota interpreteren is er weinig feestelijks te melden. De kadernota, de algemene beschouwingen moeten toch het feest zijn van de democratie. Het feest waar iedereen met politiek-bloed stromend door de aderen blij van wordt. Maar als wij dit lezen en tot ons door laten dringen is er weinig reden tot feestvreugde.

Stilstaan om vooruit te komen is dan een gepaste uitspraak.

Ga je zonder iets te doen verder dan blijft het aanmodderen en kom je niet verder en ga je vanzelf achteruit. Op dezelfde voet doorgaan gaat dan vanzelf over in achteruitgang. Een pas op de plaats om te zien waar wij nu staan en hoe wij dingen kunnen veranderen is noodzakelijk.

In Eck en Wiel hadden wij een dominee die mij graag in muzikale en creatieve zin uitdaagde. Onze drie dochters zijn door deze dominee gedoopt en tijdens de doopceremonie heb ik driemaal een lied gezongen. Een bestaande melodie met een passende tekst gericht op onze dochters... een soort van boodschap die wij toen als kersverse ouders mee wilden geven aan onze kinderen....

Toen onze jongste dochter gedoopt werd, dat was tijdens de 40 dagen tijd, de periode tussen carnaval en Pasen in, was het thema van de kerk de uittocht uit Egypte. En dat thema in combinatie met de 40 dagen tijd heb ik verweven in mijn persoonlijke boodschap voor onze dochter en een zinsnede uit dit lied is voor vandaag toepasselijk:

40 dagen, 40 jaren blijven in de woestenij, is soms nodig om te weten waar wij staan. Jezus, verbleef 40 dagen en het volk van God verbleef 40 jaren in de woestijn. Zij wisten daardoor waar zij stonden en wat er gedaan moest worden.

De organisatie in samenspraak met het college van Burgemeester en Wethouders moeten ook kijken waar wij staan. Kijken wat de situatie is en hoe de toekomst tegemoet kan worden getreden. En daar heeft men een periode voor uitgetrokken van ca. 40 dagen... tel maar na...

Voorzitter,

CDA Buren kijkt graag met een positieve blik naar de toekomst. Kijkend naar de jaarrekeningen van 2021 en 2022 blijkt dat er onderaan de streep geld is overgebleven. En de prognose voor de jaren 2024 en 2025 lijken ook een positief resultaat op te leveren. Gemeente Buren staat niet alleen als het gaat om een negatief resultaat voor de prognoses over 2026 en 2027. Daar hebben meerdere gemeenten mee te maken, aldus onze CDA collega's uit Gelderland.

Gemeente Buren doet het dus zo slecht nog niet!

Kijkend naar de onderbouwing over wat wij in het afgelopen jaar hebben bereikt, wat wij daarvoor hebben gedaan en wat dat heeft gekost, kunnen wij melden dat wij tevreden zijn. Dat heeft onze organisatie, dat hebben onze ambtenaren toch maar mooi voor elkaar gekregen! Ondanks een hoge werkdruk en veel uitval. En wij als raad mogen daar trots op zijn!

Stilstaan om voorruit te komen! Stilstaan om te
Kijken naar de werkdruk.
Constant onder een hoge druk werken houdt niemand vol.

Kijken naar de "span of control / attention".
Span of control – hoeveel medewerkers kunnen er onder één leidinggevende vallen, waarbij geldt des te meer medewerkers er onder één leiding gevende vallen, des te platter de organisatie is.

Kijken naar integraal werken.
Portefeuilles met elkaar verbinden. Géén éénpitters maar een team van mensen die samenwerken. Samenwerken om tot oplossingen te komen

En dan kan ik nu wel gaan roepen dat wij willen dat er gebouwd gaat worden in gemeente Buren, dan kan ik wel gaan roepen dat er meer gedaan moet worden aan kunst en cultuur. Dan kan ik wel....

Maar hoe zit het dan met het begrip waarom gevraagd wordt?

Wij van CDA Buren hebben begrip voor de situatie en wachten graag het gesprek af. Ondank ons wensenlijstje....

Terug naar de mensen die het meeste werk moeten verrichten. Er wordt "maar liefst" 10.000 euro uitgegeven aan abonnementen en kantoorbenodigdheden. Dit is het gereedschap van de ambtenaar.

Dit lijkt wellicht een groot bedrag, maar als je dit deel door 180 medewerkers dan kom je op een bedrag uit van ca. 50 euro per persoon op jaar basis.

Wat ik mis in de cijfers?

- Hoeveel geld wordt er uitgegeven aan teambuilding?
- Hoeveel geldt wordt er uitgegeven aan die dingen die het maken dat het werken leuk en gezellig is?
- Hoeveel geldt wordt er uitgegeven aan het samenwerken?
- Dingen die in onze ogen heel belangrijk zijn en dat mag best geld kosten! Het betaalt zich immers weer terug.

Wij kijken met vertrouwen naar de toekomst!

Wij kijken met belangstelling uit naar het aanstaande gesprek.

Samen de schouders eronder zetten. Samen werken aan een oplossing.

De vacature zou er dan zo uit kunnen zien:

Ben jij een aanstormende talentvolle ambtenaar of ben jij een ambtenaar met veel ervaring?

Dan ben jij de persoon die in onze mooie bescheiden groeiende en bruisende gemeente mag werken.

- Wij bieden een warm bad waarin het voelt als thuiskomen.
- Wij bieden begeleiding in moeilijke en ingewikkelde dossiers, vooral als deze al een lange geschiedenis hebben.
- Wij bieden een veilige en leuke werkomgeving waarin de organisatie, het college van Burgemeester en Wethouders en de gemeenteraad in een goede harmonie samenwerken.

Samenwerken aan de toekomst van onze mooie gemeente Buren

Want Samen zijn wij Buren!

Bijdrage van de fractie van D66

Algemene Beschouwing, Kadernota 2024, 1^e termijn

Spreeker: mw. Alda van Zijl-Hoek, fractievoorzitter



Voorzitter,

een beleidsarme kadernota staat vandaag op de agenda en het is lastig om daar wat van te vinden. Wel wil D66 het college, en ook de andere fracties, **aandachtspunten** meegeven waarvan wij denken dat deze nuttig en interessant zijn om nu en bij de begroting 2024 mee te nemen. We hebben geprobeerd deze zoveel mogelijk budgetneutraal en eenvoudig te houden omdat de **financiën** maar zeker het tekort aan **personeel** momenteel een redelijk groot probleem is in de gemeente Buren zoals vermeld in deze kadernota.

D66 dankt de **ambtenaren** voor hun werk gedurende het afgelopen jaar en wenst ook hen veel wijsheid toe voor het aankomende jaar. Werk met **plezier** in Buren dat is het belangrijkste en zo komen ook de mooiste stukken voor de gemeenteraad op de agenda.....

De arbeidsmarkt is krap, het college meldt dat de bestuurlijke **prioriteiten** dan ook deze zomer herzien gaan worden in een nieuw **tijdpad** vanwege het tekort aan personeel. Voorzitter, u begrijpt dat de gemeenteraad zo spoedig mogelijk wil vernemen hoe dit tijdpad eruit gaat zien met daarbij een bestuurlijke **agenda** hieraan gekoppeld. Tenslotte moeten wij, als gemeenteraad, weten wat er staat te gebeuren en wanneer, maar ook onze inwoners/ondernemers die wellicht plannen maken die gekoppeld zijn aan nieuw te nemen besluiten willen graag weten wanneer kunnen zij die verwachten.....helderheid v.w.b. de aankomende **besluitvorming** is nodig.

Stilstaan om vooruit te komen is de slogan van deze kadernota en ik neem aan dat de verwachting is dat bij het bewust stil staan het college de balans terug probeert te krijgen in alle werkzaamheden die gedaan moeten worden. Dus met een open blik kijken naar het heden en de toekomst.

College neem de gemeenteraad mee in deze gedachtegang en organiseer een meeting of meerdere, al is het in het reces, om met elkaar **hierover van gedachten te wisselen**. Na de zomer een memo ontvangen als gemeenteraad met de nieuwe bestuurlijke prioritering van het college zonder hierbij betrokken te zijn geweest kan weer tot een ander soort van stilstaan aanleiding geven terwijl we juist weer vooruit moeten met elkaar!

Waar zien wij mogelijkheden:

Samenwerken via de VNG Vereniging Nederlandse Gemeenten met de landelijke personeelspool en het samen met andere gemeenten 'handelen' ingewikkelde gemeentelijke projecten zoals huizen bouwen tijdens en met het huidige stikstofprobleem, met de energietransitie en om de klimaatadaptatie verder vorm geven etc. Dit zijn gemeentelijke problemen welke in bijna elke gemeente nog opgelost moeten worden en met samenwerking kunnen wij enorm ons voordeel doen.....scheelt **personeel** in Buren zelf en is een voorbeeld van efficiënt samenwerken met andere gemeenten in het land.

Wij horen graag van het college wanneer zij gebruik te gaan maken van deze **personeelspool** welke door de VNG wordt georganiseerd en horen graag de bevindingen hieromtrent.

De **energietransitie** is begonnen en het zou mooi zijn om heel Buren zelfvoorzienend te maken, dus met opslagmogelijkheden van eigen opgewekte energie. Wij hebben afgelopen winter gezien hoe de prijs van energie door de verschrikkelijke oorlog in Oekraïne extreem omhoog kan gaan. Met eigen opgewekte **lokale** energie zijn wij verzekerd van stroom en dus ook van warmte en kunnen we de prijs zelf onder controle houden wat fijn is voor onze inwoners die hier ook steeds vaker graag aan meewerken en zelf ook het initiatief hiervoor nemen. De mogelijkheden voor lokale energie initiatieven, local voor local, zijn afgelopen dinsdag verbeterd en inwoners kunnen hier gebruik van gaan maken in hun eigen kern of wijk.

De **woningbouw**: Gelukkig staan een 'Knarrenhof' en Tiny Houses voor jong en oud al in de beleidsstukken.

Flexibel bouwen is ook al niet meer nieuw maar woningen **splitsen** wel en wij denken dat hier veel winst is te behalen in onze gemeente. Er zijn veel grote huizen in onze gemeenten die wellicht best wel gesplitst kunnen worden als inwoners weten dat dit mogelijk is. De wethouder meldde bij de vorige vergadering dat Buren hieraan mee wil werken. Het lijkt ons goed om hierover te gaan communiceren met onze inwoners.....Veel mooie woonruimte voor **woningzoekenden** kan zo gecreëerd worden en voor ouderen kan dit een mooie oplossing zijn om zo in hun eigen grote, maar dan aangepast huis, te kunnen blijven wonen.

Toerisme met de Romeinse Limes als cultuurhistorische attractie is een officieel speerpunt voor onze gemeente. Met het besluit van Unesco heeft Buren werelderfgoed binnen haar grenzen gekregen wat heel speciaal is maar er is nog niet veel van te zien voor inwoners of toeristen. (Dit is vorig jaar middels een unaniem aangenomen motie (van D66) nogmaals onder de aandacht van het college gebracht.)

Nu is er in Tiel is een grote archeologische vondst gedaan op het industrieterrein Medel maar de belangen van de economie op het terrein van Medel zijn groot en van de gedane historische vondst is helaas ter plekke niets meer zichtbaar. Tiel lijkt met deze vondst nog niet veel te kunnen gaan doen niet meer dan de archeologische hotspot welke in het museum al is geopend.

De **provincie** heeft ook oog, en geld, voor de archeologische historie van Gelderland en de gedeputeerde heeft zich al uitgesproken over deze nieuwe vondst daar kunnen we mee verder zo gezegd.....Ook politiek Den Haag heeft er inmiddels over gesproken!

D66 Buren ziet hier kansen waarbij we tevens de gemeente Tiel wellicht de mogelijkheid kunnen bieden om deze prehistorische vindplaats te reconstrueren. Hiervoor dienen wij een motie in welke ik zal voorlezen:

- Motie M3 D66 – Tielse Stonehenge

Zorgen hebben wij, als het gaat om het **financieel** meerjarenperspectief m.b.t. het jaar 2027 en verder, het zg. **ravijnjaar**. Dit lezen we deze week: Het kabinet erkent dat vanaf 2026/2027 de taken die decentrale overheden moeten uitvoeren en het geld dat ze ervoor krijgen niet in balans zijn. De gemeenten, provincies en waterschappen maken zich grote zorgen over het **tekort** van 3 miljard euro dat ontstaat. De VNG heeft al meerdere malen aangegeven dat gemeenten hun werk in 2026 niet meer adequaat kunnen doen. In Buren maken wij ons er blijkbaar niet echt ongerust over we lezen er weinig over? Een **waarschuwing** voor de volgende meerjarenbegroting lijkt hier wel op zijn plaats! We moeten bijtijds op anticiperen op dit ravijnjaar!

Aandacht vragen wij ook voor de **verenigingen** in onze gemeente die het moeilijk hebben na de Corona periode en met de huidige hoge **energieprijzen**. Gelukkig zijn er gelden voor beschikbaar maar laten we ervoor zorgen dat verenigingen deze weten te vinden.

Aandacht vragen wij ook voor de monumenten in onze gemeente. Eerder, in de zestigerjaren van de vorige eeuw, heeft burgemeester Rudolf van Sandick een goed oog gehad voor de **historie** van de oude stad Buren en hij zorgde dat het verleden samen met het heden bewaard bleef en Buren daardoor het mooie historische stadje kan zijn wat het nu is, laten we dit in 2023, 2024 en verder voortzetten en geen onherstelbare beslissingen nemen voor wat betreft de staat van **monumenten**, ons **erfgoed**!

Onze huidige **burgemeester** is al best druk hebben we gelezen in zijn 100 dagen brief en D66 heeft samen met GB gekeken naar goede hulp voor de burgemeester en deze gevonden in de kinderborgemeester. De kinderborgemeester zit nog op de basisschool en zal wellicht na het jaar ceremonieel kinderborgemeester zijn actief willen blijven en dan komt de Jongerenraad in beeld. Daarom willen wij ook graag de **Jongerenraad** betrekken bij de keuze van de kinderborgemeester en ook de Jongerenraad zal gedurende het jaar zeker de samenwerking zoeken met de kinderborgemeester, de jeugd zoekt elkaar immers altijd wel op en er zijn altijd wel onderwerpen waar zij elkaar tegen gaan komen☺ Wij dienen hiervoor een motie in en hopen dat u straks met de kinderborgemeester samen aan het werk kan, dit zal uw werk wat makkelijker maken.

- Motie M1 GB D66 PvdA-GL CDA VVD PCG PvdD - Instellen van een Kinderburgemeester

Tijdens de resterende raadsperiode zullen er veel politieke **uitdagingen** te verwachten zijn en er is weinig ruimte voor uitstelgedrag of pappen en nathouden. Elk van deze uitdagingen vraagt om ambitieuze oplossingen. En voor elk van deze uitdagingen is **politieke durf** essentieel. De vergadering van afgelopen dinsdag was een mooi voorbeeld van politieke durf en keuzes maken door de gemeenteraad dan denk ik aan het amendement Sport en Gezondheidsbeleid en het initiatiefvoorstel kleinere lokale initiatieven van zonnevelden om eigen Burense energie op te wekken. Laten we deze beweging voortzetten als gemeenteraad samen met het college.

Dank u voorzitter.

Voorzitter,

Waarom gaat deze kadernota alleen maar over mensen en hun belangen? Waarom is er geen enkele aandacht voor de dieren in onze gemeente? Vreemd dat het alleen maar gaat over de 27.000 menselijke inwoners van onze gemeente maar dat er totaal geen interesse lijkt te zijn in de miljoenen dieren die ook in onze gemeente leven. Is dat misschien omdat we ons schamen voor de mensonterende manier waarop de dieren in de vee industrie moeten leven? Allemaal voor een goedkoop stukje vlees, voor een ei wat bijna niks mag kosten en voor zuivel tegen bodemprijzen.

Was het maar waar dat daarom de dieren niet aan bod komen in deze kadernota. Nee, de waarheid is dat het de overgrote meerderheid in deze raad weinig lijkt te interesseren hoe deze dieren moeten leven. En dat is triest.

Maar gelukkig is er af en toe ook goed nieuws voor de dieren. Zo hebben we onlangs het bestemmingsplan aangepast waardoor de afgebrande megastal de Knorhof in Erichem niet kan worden herbouwd. Niet omdat deze raad verder dierenleed wil voorkomen maar omdat er dan huizen gebouwd kunnen worden in Erichem. Maar of dat nu zo'n gezonde plek is om te wonen? De GGD adviseert om binnen 2 kilometer van een geitenhouderij niet te bouwen in verband met een verhoogde kans op Q-koorts, een ziekte waar mensen aan dood gaan zo weten we sinds de grote uitbraak in 2007. Voor de gezondheid van de inwoners van Erichem zou ook de geitenhouderij daar dus ook moeten stoppen. Hoe gaan we hier voor zorgen?

Dan even terug naar wat er wel in de kadernota staat. Goed dat het college duidelijk is en de grote problemen benoemt waar we in Buren voor staan. We kunnen het werk niet meer aan met de huidige bezetting en het is moeilijk om medewerkers vast te houden en om nieuwe mensen te vinden. In een jaar tijd is de helft van het personeel gewisseld. 180 medewerkers in vaste dienst, 90 vacatures, dat zijn absurde cijfers. Als de gemeente een bedrijf zou zijn dan waren we allang failliet, zo'n groot personeelsverloop dat houdt geen enkel bedrijf vol. Bij een bedrijf hebben mensen de keuze om naar een concurrent te gaan als ze dat willen. Maar bij een gemeente werkt dat niet zo, wij zijn monopolist.

Ambtenaren hebben vaak geen backup, als zij ziek worden, een vrije dag hebben of ontslag nemen dan ligt het werk stil. Wat dat betekent dat hebben we zelf ondervonden. Een afspraak op 7 juni om te praten over de toekomstmogelijkheden van een stoppende veehouder (piekbelaster) gaat niet door omdat de ambtenaar ziek is. Inmiddels zijn we een maand verder en een uur voor deze vergadering hebben we eindelijk met de ambtenaar kunnen spreken. En dat is maar 1 voorbeeld, er zijn ongetwijfeld veel meer soortgelijke gevallen. Vervelend voor ons als raadsleden maar het lijkt me echt heel erg frustrerend voor onze inwoners en ondernemers als hun zaak door ziekte van één ambtenaar volledig stil komt te liggen. Dat kunnen we toch niet accepteren als raad?

Het college gaat kijken wat we hier aan moeten verbeteren, met mogelijk gevolgen voor de begroting. Dat lijkt me logisch maar hoe kun je dan nu de kadernota vaststellen als je niet weet wat er moet gebeuren en wat dit gaat kosten?

Welke oplossingen ziet het college? Het college blijft een beetje vaag, ze hebben nog geen oplossing voor het personeelsprobleem, laten we er na de zomer maar eens samen over gaan praten. Dan zijn we weer 2 maanden verder en is de situatie niet verbeterd.

Of kunnen we beter naar een heel andere oplossing gaan kijken? Wordt het eindelijk tijd om de harde waarheid onder ogen te zien? Om te erkennen dat we het als kleine gemeente simpelweg niet meer redden? Kunnen we niet beter fuseren met buurgemeenten om zo samen een grote en sterke organisatie neer te zetten?

Maar dat is in deze raad onbespreekbaar. Zodra het h-woord valt (herindeling) dan schiet iedereen in de kramp. Maar wat vinden onze burgers er eigenlijk van? Vinden die ook dat we ten koste van alles een zelfstandige gemeente moeten blijven? Ik denk het niet, dat is vooral sentiment, inwoners vinden het belangrijk dat het in hun dorp goed geregeld is. En of het gemeentehuis dan in Maurik staat of in Tiel of in Geldermalsen dat is minder belangrijk, daar komen ze toch bijna nooit.

Als kleine gemeente zijn we kwetsbaar, hebben we vaak onvoldoende specialistische kennis in huis en is het moeilijk om goed personeel vast te houden. We doen al steeds meer samen met andere gemeenten: ODR vergunning en handhaving, AVRI huisvuil en buitendienst, GGD, Regionaal archief, Veiligheidsregio. Alleen hebben wij hier als gemeenteraad nauwelijks invloed op. Niet door de inwoners gekozen raadsleden maar goedbetaalde managers maken daar de dienst uit. Daarom kiest de PvdD voor een grote regio gemeente zonder deze onnodige extra bestuurslaag. Een gemeente waar de raad weer gewoon de baas is. Tijd voor herindeling! Tijd voor een grote gemeente Rivierenland die het financieel en bestuurlijk wel aan kan.

Maar dat wil deze raad niet, alleen de PvdD die pleit hier al jaren voor omdat wij wel inzien dat dit uiteindelijk toch gaat gebeuren. En dan nemen wij liever zelf het initiatief. En feitelijk hebben we de eerste stap al gezet, we gaan het gemeentehuis verkopen, nu de rest nog.

Stemverklaring:

Kadernota voor kennisgeving aannemen!

Disclaimer:

Bovenstaande teksten zijn uitgesproken tijdens de besluitvormende raadsvergadering van de gemeente Buren d.d. donderdag 6 juli 2023. De gesproken tekst geldt.